

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/16041

12 Mart 2013

Sayı : 64272063-610 - 819

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-16041)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 23.01.2013 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-104231 sayılı yazısı.

İğdır Milletvekili Sayın Pervin BULDAN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/16041 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü ve Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :

Önerge Cevabı (3 Sayfa)

**İĞDIR MİLLETVEKİLİ SAYIN PERVİN BULDAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/16041)**

Soru 1:

Zonguldak'ta 7 Ocak 2013 tarihinde Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Kozlu Müessesesi Müdürlüğü kömür ocağında 'Ani metan gazı püskürmesi' (degaj) sonucu oluşan göçükte 8 maden işçisi yaşamını yitirdi. Kurtarma çalışmaları sırasında bir madenci de ocaktan ağır yaralı çıkarıldı. Kozlu Kömür Ocağı'nda göçük anında yaklaşık 800 işçinin bulunduğunu belirten uzmanlar, açığa çıkan metan gazının patlamamasının daha büyük bir faciayı önlediğini belirtmiştir.

Bir kömür endüstrisine sahip olan ülkelerin hemen tümünde yukarıda sözü edilen konularda yoğun araştırma ve uygulamalar yürütülmekteyken ülkemizdeki çalışmalar oldukça yetersiz bir düzeyde bulunmaktadır. Bu önemli eksikliğin başlıca nedenlerinden biri, ülkemizde bugüne değin ocaklarda oluşan patlamaların ardından güvenilir analizlerin yapılmamış olmasıdır. Türkiye'de iş kazalarının giderek artmasının temel nedeni maden ocağı, inşaat sektörü, taşımacılık ve metal sektörü başta olmak üzere diğer iş kollarında kuralsız, denetimsiz, güvencesiz, sendikası ve kayıtsız çalışma şartlarının olmasıdır.

Bu bağlamda;

- Son 10 yıllık süre içerisinde Bakanlığımızın izin verdiği taş ocağı ya da maden ocağı açma ve işletme sayısı kaçtır?

Cevap 1:

Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından 2002 ile 2012 yılları arasında 15.758 adet işletme ve 68.060 adet arama olmak üzere toplam 83.818 adet ruhsat düzenlenmiştir.

2012 yılında 1.521 adet işletme ve 2.201 adet arama olmak üzere toplam 3.722 adet maden ruhsatı düzenlenmiştir. 2012 yılında yapılan ilk müracaat sayısı 5.069 olup düzenlenen arama ve işletme ruhsatı sayısı 728 adettir.

Sorular 2, 4, 5:

- Bakanlığınızca kazanın yaşandığı iş yerinde sorumlular hakkında herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır? Başlatılmış ise bu incelemenin sonucu ne olmuştur?
- Patlamanın meydana geldiği Kozlu Müessesesi Müdürlüğü Kömür Ocağı'nda denetim ile ilgili olarak herhangi bir rapor hazırlanmış mıdır? Hazırlanmış ise bu raporun sonucu nedir?
- Söz konusu maden ocağında İş Kanunu gereğince iş sağlığı ve güvenliği uzmanı bulunmakta mıdır? En son iş sağlığı ve güvenliği hakkında ne zaman denetim yapılmıştır?

Cevaplar 2, 4, 5:

Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Kozlu Müessesesi Müdürlüğü yer altı kömür ocağında meydana gelen kazanın incelenmesi amacıyla kaza yerine Bakanlığımız Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) tarafından uzman heyet gönderilmiştir. TTK yetkilileri tarafından yer altı ocaklarına ait galerilerin açılması amaçlı hizmet alımı sözleşmesine istinaden Star Madencilik Firması tarafından hazırlık amaçlı çalışılan -630 kotunda; 07.01.2013 tarihinde saat 11:20'de kazanın meydana geldiği, tahlisiye ekibinin 15 dakika içinde kaza yerine ulaştığı, zayıf zonda ani kömür ve gaz püskürmesi meydana geldiği ve herhangi bir patlamanın söz konusu olmadığı beyan edilmiştir. TTK yetkililerince arın etrafında meydana gelebilecek degaj ihtimaline karşın her 25 metrede bir pilot, her 5 metrede bir degaj sondajlarının yapıldığı, kazanın meydana geldiği arında yapılan sondajda ise 6-7 metre ilerde kömür-şist kesildiği ve buna bağlı olarak kaza anında arında kömür olabileceğinin tahmin edildiği ifade edilmiştir. Havza genelinde ve Kozlu bölgesi ocaklarında sık sık metan gazı degajları yaşandığından derin kotlara inildikçe kaza ve patlama riskinin daha da arttığı, bu durumda tehlike oluşturan yüksek basınç altındaki metan gazının kontrollü boşaltılmasını sağlayan kontrol sondajlarının düzenli olarak yapıldığı

**İÇİDIR MİLLETVEKİLİ SAYIN PERVİN BULDAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/16041)**

belirtilmiştir.

Yüklenici firmalar yürürlükteki yasa, tüzük ve yönetmelikler ile yapılan sözleşme ve eklerine uygun olarak işlemi yürütmek zorundadırlar. Sözleşme ve eklerinde İş Güvenliğine ilişkin çeşitli hükümler yer almakta ve sözleşme ekinde TTK ocaklarında uygulanmakta olan “İş Güvenliği Genel Emniyet Şartnamesi” ve “Koruyucu Güvenlik Şartnamesi” bulunmaktadır. Yüklenici Firma mevzuata ve bu şartnamelerdeki hükümlere uygun olarak çalışmak zorundadır. Yüklenici firmaların bulunduğu alanda yapılan çalışmalar firma teknik elemanları tarafından 3 vardiya (24 saat) denetlenmektedir.

Yüklenici firmanın yaptığı işin projesine uygun olup olmadığının denetlenmesi, kontrolü kanunda belirtildiği ve şartnamelerde de yer aldığı üzere İdare tarafından Müessesede oluşturulan Yapı Denetim Grubu Teknik Elemanları tarafından yapılmaktadır. Denetim ve kontrollerde gerek imalat gerekse İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği ile ilgili hususlar üzerinde durulmakta, firma iş yerleri 3 vardiya (24 saat) denetlenmektedir. Tespit edilen eksiklikler Yapı Denetim defterine işlenmekte Yüklenici firmaya iletilip eksikliklerin giderilip giderilmediği Yapı Denetim Elemanları tarafından kontrol edilmektedir. Bunun yanında Yüklenici firma, iş yerleri Müessese yetkilileri ve Müessese İş Güvenliği Birimlerinde İşçi sağlığı ve İş Güvenliği yönünden 3 vardiya (24 saat) denetlenmektedir. Denetimlerde tespit edilen eksiklikler veya mevzuat hükümlerine aykırı durumlar Yüklenici firmaya yazılı olarak bildirilmekte, eksikliklerin en kısa sürede giderilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca Yüklenici firmanın faaliyetleri İş Güvenliği ve Eğitim Daire Başkanlığı Denetim Elemanları tarafından İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı bakımından denetlenmekte, tespit edilen hususlar ilgili Müesseseye yazılı olarak iletilmektedir. İlgili Müessesede Yüklenici firmayı uyararak eksikliklerin giderilmesi sağlanmaktadır.

Soru 3:

Faaliyette olan ocakların şartnamelere uygun olup olmadığı ne sıklıkla denetlenmektedir?

Cevap 3:

TTK tarafından rödövars karşılığı işletmeye verilen sahalarda bulunan ocaklar gerek TTK gerekse müesseselerdeki ilgili birimler tarafından TTK'ya sunulmuş olan işletme projelerine uygun çalışıp çalışmadıkları yönünde denetlenmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımız Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından mevcut ruhsat sahalarındaki faaliyetlerin periyodik olarak denetimleri yapılmaktadır. Şikâyet, kaza vb. özel durumlarda da özel denetimler yapılmaktadır. Bununla birlikte denetimler, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından da sürdürülmektedir.

Sorular 6, 7:

- 2002 ile 2012 yılları arasında iş kazalarında toplam kaç yurttaş yaşamını yitirmiştir? 2001 yılı ve müteakip son 11 yılda kaç işçi, iş kazaları neticesinde sakat kalmıştır?
- Söz konusu maden ocağında işletme ruhsatının alındığı günden bugüne kaç iş kazası olmuştur? Bu kazalarda toplam kaç işçi yaşamını yitirmiş ve yaralanmıştır?

Cevaplar 6, 7:

Kozlu Müessesesi'nde yüklenici firma olan Star A.Ş.'nin 08.08.2005 tarihinde taş vurma neticesinde 1 kişi ve 31.10.2012 tarihinde nakliyat kazasında 1 kişi olmak üzere 2 adet kaza sonucu toplam 2 kişi yaralanmıştır.

**İÇİDIR MİLLETVEKİLİ SAYIN PERVİN BULDAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/16041)**

Madencilik sektörü de dahil diğer sektörlerdeki iş kazaları ile ilgili istatistiksel veriler, İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda yetkili olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından tutulmaktadır.

Soru 8:

Türkiye'de iş kazalarının önlenmesi için bakanlığınızca uygulanan tedbirler nelerdir?

Cevap 8:

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 20.06.2012 tarihinde yürürlüğe girmiş olup bu kapsamda ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği konusunda esas görevli ve yetkili Bakanlık, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'dır.

Ancak, Maden ruhsatlarında yapılan faaliyetlerin denetimi ve sektörle ilgili mevzuat 3213 sayılı Maden Kanunu'nun hükümleri ile belirlenmiş olup bu Kanunun uygulaması Bakanlığımız görev ve yetki alanındadır. Bir madenin çıkarılması 3213 sayılı Maden Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda yapılmaktadır. İşletme talep aşamasında Bakanlığımız Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından madenin işletilmesi amacıyla hazırlanmış olan projeler gerek teknik ve mali yönden incelenerek arzda uygunluğu denetlenerek uygun olanlar onaylanmakla ve işletme ruhsatı verilmektedir.

Ruhsat sahalarında Maden Kanununun 7 inci maddesine aykırı olarak izinsiz faaliyet gösterildiği veya çevre ve insan sağlığına zarar veren faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde adı geçen Kanunun 7 inci maddesi kapsamında işlem yapılarak faaliyetler durdurulmaktadır. Ayrıca, madencilik faaliyetlerinin gerçekleştirildiği alanda, ilgili mevzuatlara göre izin veren diğer Kurumlar ve Mülki İdare Birimlerince de denetimler yapılmakta olup sonuçları Bakanlığımıza bildirilmektedir. Yapılan denetimlerde mevzuata aykırı ve usulsüz çalışma yapıldığı belirlenen ruhsat sahalarındaki faaliyetler gerekli tüm önlemler alınıncaya kadar durdurulmaktadır.